

Oral History Kosovo

INTERVJU SA JEHONA ĐURĐEALOM

Priština | Datum: 18 maj, 2017.godine

Trajanje: 57 minuta

Prisutni:

1. Jehona Đurđeala (Intervjuisana)
2. Aurelja Kadriu (Vodila intervju)
3. Donjeta Beriša (Kamera)

Simboli komentara neverbalne komunikacije u transkriptu:

() – emotivna komunikacija

{ } – intervjuisani objašnjava putem gestikulacije

Ostali simboli u transkriptu:

[] – dodaci u tekstu kako bi se olakšalo razumevanje

Fusnote predstavljaju dodatke kojim uredništvo pojašnjava naselja, imena ili izraze

Prvi Deo

Jehona Đurđeala: Ja sam Jehona Đurđeala. Ja sam izvršna direktorka nevladine organizacije “Toka” [Zemlja].

Aurelja Kadriu: Jehona, da li možete da nam kažete nešto o svojim uspomenaма iz ranog detinjstva? Šta pamтите iz detinjstva? Što se tiče vaše porodice, porekla?

Jehona Đurđeala: (smešak) Ja se smejem jer je moja memorija veoma slaba, hajde da vidimo čega se sećam. Moja majka je lekarka i bila je profesorka Medicinskog fakulteta. Moj otac je inženjer i radio je od samog otvaranja, zapravo, bio je deo tima koj je počeo izgradnju i funkcionalizaciju “Kosova B” u KEK-u [Energetska korporacija Kosova]. Moji roditelji su tipičan jugoslovenski proizvod. Moj deda je posle Drugog svetskog rata bio učitelj.

Moj otac je odrastao u Prizrenu, pohađao je školu u Prizrenu, bio je dobar đak i nagradili su ga stipendijom za dalje školovanje i studirao je u Zagrebu. Majka je studirala u Prištini, ali deo specializacije je završila u Beogradu. Prosto mislim da su oni proizvod tog jugoslovenskog sna da ako vredno učiš, postaćeš dobar profesionalac. Oboje su bili zaposleni. Znači, to je bio ideal sa kojim su odrasli, u svetu tih najboljih godina, govorim o '60-im,'70-im,'80-im godinama. I kada su počeli da se stvari dešavaju u Jugoslaviji, posle smrti Tita i sa problemima iz '80-ih i onda '90-ih, pretpostavljam da moji roditelji nisu mogli da dođu sebi jedno deset godina minimum.

Zato što, na primer, ja sam odrasla uz video rekorder. Imali smo kameru sa filmom, imali smo *video player*, znači, mogli smo da gledamo filmove sa kasete. Svakog leta za vreme raspusta smo odlazili na more. Pohađala sam kurs engleskog jezika. Pokušala sam još neke stvari, ali nisam se pokazala mnogo talentovanom (smeje se) za ples ili muziku. Ali rasli smo sa knjigama i svim potrebnim stvarima. Znači, bilo je stvarno jedno, kako da kažem, jedna tipična nuklearna porodica. I onda je to odjednom počelo da se uništava...

Sećam se, tada sam imala jedanaest godina, ne pamtim mnogo, ali sećam se nekih stvari. Jedna je bila kada sam se vratila iz škole, išla sam u osnovnu školu u Dardaniji, to je bila jedna velika škola. I, naravno, srpska i albanska odeljenja su bila odvojena, ali u istoj zgradi. I vratila sam se posle zimskog raspusta i, sad, možeš da zamisliš, sada ne mogu da se setim koji razred sam bila... ali znala sam tu školu napamet. I sada trčim uz stepenice i kada sam htela da skrenem desno da nastavim, odjednom vidim zid koji su izgradili za vreme raspusta. I to je bilo, na neki način, početak tog odvajanja Srba i Albanaca.

Uzeli su polovinu škole, a nama su ostavili drugu polovinu. A nas je bilo tri puta više. Oni su imali samo jednu smenu. Uzeli su sve najbolje stolice (sme je se), najbolje klupe i sve moguće, dok smo mi sa ove strane morali da se snađemo. Sada, kada si tako mala, mnogo stvari ne ostavljaju veliki utisak. Okej, zid, zid, nastavljaš po svome i to ne utiče mnogo na tebe. Zatim, sećam se, znači još jedna stvar koje se

sećam, ni to me nije traumatizovalo, ali se ipak sećam, je da sam negde sa jedanaest godina učestvovala na prvim protestima. Bili su neki protesti na koje smo išli sa svećama, i sećam se, još uvek imam tu roze jaknu sa flekama od voska, od sveće koju sam držala.

To je bilo isto ono vreme kada su ljudi stajali na prozorima i udarali u lim, i ta vrsta mirnih protesta. Stvar koje se sećam i koja jeste bila traumatična za mene je kada su moju majku isterali s posla, zato što nije htela da potpiše lojalnost srpskoj državi. Ali, to je bilo milostivije od onoga što se desilo mom ocu. Jer mama je otpuštena i sada okej, prevaziđeš tu činjenicu, snalaziš se i nastavljaš dalje. Ona je otvorila ordinanciju za analize krvi. Ali oca, njega su spustili sa mesta inženjera u okviru menadžmenta na neko radno mesto koje bi on opisao: „Kao da iz mercedesa pređeš u fiću”. Ali, osim toga, znači, što su ga spustili na poziciju za koju nije bio kvalifikovan i za koju nije imao iskustvo ili stručnu spremu, ono što je bilo još gore bio je strah ili napetost, ili nesigurnost vezana za svakodnevni odlazak na posao.

Nekako uvek oko pola četiri popodne, što je vreme kada se on vraćao kući, uvek smo bili napeti, jer nismo znali kakav mu je bio radni dan i sa kakvom energijom se vraća. I ono, znate, kako to utiče na porodičnu atmosferu. I opet, u to vreme možda se ne oseća mnogo, ali posle... posle nekoliko... jer ovo je trajalo pet, šest godina, sve vreme dok sam bila tu. Posle se nastavilo još gore, ali ja više nisam bila na Kosovu. I tek sam kasnije saznala da je to na neki način bilo zastrašujuće, ne znam, možda mogu da sumiram, bilo je zanimljivo, jer su oni stvarno formirani u nekoj vrsti faze, mislim, njihova mladost i njihove formativne godine su provedene u nekoj vrsti ljudske idile koju je Jugoslavija u to vreme pružala.

Ali moje formativne godine, znači od jedanaeste nadalje, bile su sasvim obrnute. Bilo je to totalno uništenje onoga šta je ispravno, a šta nije, šta je zasluženno, a šta ne. Nekako, kako da kažem, za mene je nepravda bila životna činjenica. I oni kao roditelji bi pokušali: “Jehona, znaš, gledaj, pazi, jer život nije fer i događaju se teške stvari”. Ja sam bila onako: “Pff, boga ti”, a mislim se: “Pa vidim”. I nekako, takođe pošto je bilo teško, mnogi načini na koje se život promenio u tim okolnostima, bilo je nepovratno. Makar nisam morala da se suočim sa činjenicom da je život nepravedan, znate, dok oni, mogu reći da ni pet godina posle rata oni ne mogu da prihvate šta se desilo. Tužno je kad to vidiš...

Aurelja Kadriu: Vi ste spomenuli zid u školi. Da li biste mogli da nam kažete kako je to uticalo na vaš odnos sa prijateljima srpske nacionalnosti? Da steknemo sliku... da li ste ranije imali dobre odnose sa njima?

Jehona Đurđeala: Da. Vidite, ono čega se sećam je, sada, mi smo živeli blizu zgrade KEK-a. Znači, svaka porodica koja je stanovala u toj zgradi imala je nekog zaposlenog u KEK-u. I oko 25-30 procenata ljudi u našoj zgradi su bili Srbi, otprilike po jedna srpska porodica na svakom spratu. Nije da smo se nešto družili, ali, na primer, sećam se da sam imala fazu kada sam skupljala salvete i razmenjivali smo ih. Govorila sam srpski i bilo je vrlo lako da komuniciram, to su bili vrlo dečji odnosi, niste ni razmišljali ko su ili šta.

Moji roditelji nikada nisu pravili razliku ili etiketirali ljude na osnovu njihove nacionalnosti, ili građanin-seljak, i tako te stvari koje su postojale i još uvek postoje. Ali definitivno, u određenom momentu, ne sećam se tačno, samo se sećam da smo u nekom trenutku prestali da se družimo... Govorim o početku. Zatim, salvete, pričam o vremenu kada sam imala 8-9 godina, to su bile kasne '80-te, zatim početak '90-ih. I onda su došle tinejdžerske godine. Srednja škola... tada smo već bili svesniji sebe, šta smo želeli, šta smo mogli da radimo, a šta nismo, jer smo bili Albanci, i to je definitivno uticalo..

Opet, pošto sam razumela da *life's not fair* [život nije pravedan]. Nije da sam bila ljuta ili tako nešto, ali sam prosto zavidela, definitivno. Bila su neka nepisana pravila. Ne znam, tek kasnije sam razumela kako smo se organizovali, kako smo se kretali, kako smo živeli. Prećutno, ali smo svi živeli prema istim pravilima. Na primer, ja sam odrasla u Dardaniji, ne pamtim da sam išla dalje od Goleške ulice gde je sada bioskop ABC, tamo gde su bile kancelarije Post-pesimista. Nisam znala uopšte šta ima dalje, baš uopšte. Za mene, moj grad je bio Kičma (Kurrizi). Dardanija, Kičma. Tu smo izlazili, tu smo se družili. Ne van Kičme, ima nekih kafića u Kičmi... blizu "Tri šešira" bio je jedan kafić "Džani"....

I tako, išli smo samo do Post-pesimista. Inače, bili smo samo-organizovani i samo-ograničeni na taj prostor. Ja sam bila u gimnaziji "Dževdet Doda", koja je takođe bila u istom delu Prištine. Druga stvar, nikad ne bismo ostajali napolju duže od 11 uveče, dok su Srbi mogli da izlaze čak i posle 11... Pa, mislim, jedan od razloga što sam bila toliko entuzijastična oko Post-pesimista je što nekako polako postaješ radoznalija, želiš da istražuješ, radiš stvari, a prosto ne možeš. Ne možeš da ideš u biblioteku jer si Albanka. Ne možeš da ideš u "Boro i Ramiz", što je bio kulturni centar, jer si Albanka. Ne možeš da ideš na bazen jer si Albanka.

Znate, kad počneš da govoriš, znate, nemaš šta da radiš sa sobom. I, naravno, imaš neku ljutnju, ali *Life is not fair* [Život nije fer] i onda pokušavaš da se snađeš kako možeš. Ja sam mnogo čitala. Imala sam, na primer, to je kad si iz porodice intelektualaca, što je bio proizvod, jugoslovenski prototip. U mojoj kući svi su čitali. Moj otac igra šah. Na primer, bila je *Politika*, dnevnik pisan na ćirilici, koji je imao odeljak o šahu, i on je zbog toga to kupovao. Tako ja sam naučila da čitam ćirilicu. I posle sam mogla da kupujem knjige koje su bile napisane ćirilicom. Enciklopedije... bio je jedan omladinski časopis sa zanimljivostima iz astronomije, psihologije i šta ne. Tako da sam uspela da ostanem skroz van Ali ipak, postoji granica šta možeš da apsorbuješ, doživiš, i do koje tačke možeš da se razvijaš samo kroz čitanje. I sve druge stvari su za nas bile nemoguće.

Aurelja Kadriu: Posle postavljanja zida u školi, da li se promeni diskurs profesora, to me interesuje?

Jehona Đurđeala: Ne sećam se, pravo da vam kažem. Bila sam baš mala kad je postavljen zid i to sam prihvatila onako: "Oh, OK" i nastavila dalje, ne sećam se više.

Aurelja Kadriu: Da li se sećate kakav je bio diskurs u srednjoj školi? Da li je dobio nacionalističke nijanse?

Jehona Đurđeala: Pfff.... Da, da, čak ni ne znam...

Aurelja Kadriu:... i tekstovi knjiga iz kojih ste učili u srednjoj školi?

Jehona Đurđeala: Iskreno, nije da imam neko, neko, znači ne sećam nijednog eklatantnog primera. Ali imali smo profesora istorije, koji bi stalno... mislim da je bio u Nacionalnom frontu, jer je non-stop išao u neku filozofiju idealizovanja Albanaca i njihove žrtve, i sve ostalo, kao najsavršenija i najbolja, najplemenitija nacija i tako dalje i tako dalje, čak i tada mi je to bilo banalno. Da li se govorilo o tome šta nam Srbi rade? Jeste, ali ne da se nešto sećam. Sećam se, znate, kad imaš, to je element koji, kad imaš, imala sam...

Moj prvi dečko je bio iz Severne irske, i tu sam shvatila da ljudi koji odrastaju u *low intensity long term conflict* [dužem konfliktu slabog intenziteta], mislim, konfliktu koji traje dugo, ali nema rata, ne padaju bombe s neba svakih pet minuta, oni prosto rade sve što mogu da bi mogli da žive što je moguće bolje. Zato se dešavaju ove stvari.... Ali sećam se kako sam išla u školu i pokušavala da taktiziram da bih dobijala petice. Naravno, bilo je slučajeva da neko nešto kaže, ali to nije... Makar ja nisam obraćala

pažnju na to, zato se i ne sećam. Osim ovo što sam spomenula Sahita koji je predavao istoriju, koji je bio izvanredno dobar čovek, ali je imao nacionalističke tendencije.

Aurelja Kadriu: Da li možete da nam kažete nešto o srednjoj školi, kako je bilo, jedan širi pogled? Kako je bilo kada ste izlazili noću, a kako po danu? Kako ste se okupljali, šta ste radili, koje aktivnosti? Šta ste radili u srednjoj školi?

Jehona Đurđeala: Pa, mi smo se osećali vrlo privilegovano što smo bili u “Dževdet Dodi”, to je bila jedina škola koja je imala svoju zgradu, kakvu-takvu, i na neki način, tu su bili najbolji đaci iz najboljih porodica, ako mogu tako da kažem.... Sada ponovo govorim o nečemu što je ipak u nama stvorilo osećaj zajednice, znate. Tako da, kao tinejdžerka, imaš... doživljavaš prijateljstva onako kako to tinejdžeri doživljavaju. Zainteresovana si samo za društvo, društvo, društvo. Što se tiče škole, prosto je pamtim kao normalnu, tako. Sad, svako ima svoj pojam normalnosti, znate, neko diktira, a ti pišeš. Ali za mene, pre Post-pesimista, nedostatak mogućnosti da nahranim svoju radoznalost, naučim i probam puno stvari, jer je sve u tom pogledu bilo tako izolovano i tako ograničeno, to mi je bilo vrlo teško.

Bio je u katoličkoj crkvi jedan mladić, zvao se Iljir Rodići, on je arhitekta. I svake nedelje on je okupljao grupu mladih, ili bilo koga ko je hteo da se pridruži. Mislim, nije bilo, čak se ni ne sećam kako sam saznala za to, ali išli bismo tamo jednom nedeljno i razgovarali. Znate, nije bilo ništa drugo, samo bismo otišli tamo i on bi nam postavio pitanje kao na primer: “Šta mislite o Bitlsima?” Znate. I sada vi biste diskutovali o tome. I kažem vam, mislim, koliko je ovo bilo primitivno, ali apsolutno sam tamo išla redovno sa velikom voljom, jer samo da imaš nekog da te pita o nečemu i da razgovaraš sa drugima o nečemu, znate, bilo je vredno...

Onda je bio omladinski list i, mislim tamo, mislim... tamo sam čak i Jeta [Xharra] upoznala, dok smo pripremili list, kada smo spremili slike, članke i šta ja znam, takve stvari...

Aurelja Kadriu: Koji list?

Jehona Đurđeala: *Špresa* [Nada] se zvao. Šta hoću da kažem je da, mislim u smislu kakav je bio život tinejdžera, u školi je bilo kako je bilo. Mislila si da je sve super jer si išla u “Dževdeta Dodu”, sa dobrim učenicima i u dobrom objektu. Nastavnici su generalno imali dobre namere. Kada sada o tome mislim, jedni su bili bolji, drugi lošiji, ali mislili su dobro. Tako da ne možeš da im zameriš što se tiče pedagogije. Spoljašnji život je bio veoma težak. Činjenica da nisi mogla da ostaješ do kasno, nisi ni znala šta je ograničeno, kao što sam rekla. Bilo je i *creepy* [jezivih] momenata. Vrlo teških.

Reći ću vam, reći ću vam jedan slučaj. Bila sam... bila sam sa nekoliko drugarica, išle smo niz ulicu, tamo gde se sada nalazi katolička crkva kod Tri, Tri šešira u pravcu podzemnog prolaza, i idemo mi tuda. Ništa, idemo mi i pričamo. I sada, bile smo živahne tinejdžerke, la-la-la, i prolazile smo pored jednog kafića. Bilo je nekoliko stolica napolju, ispred, i kako sam ja pričala sa mojim drugaricama, živahno, čula sam glas koji mi kaže [na srpskom]: ‘Hej mala, tiše malo’ vrlo agresivno. I kada sam se okrenula videla neke dizelaše, kako su ih tada zvali. Mladići koji su bili slično obučeni. To je bio profil barabe u to vreme. I okrenula sam se, pogledala sam ga i rekla sam mu [na srpskom]: ‘Izvini’. Moj prvi instinkt je bio da mu se izvinim.

I nastavila sam. I on je rekao onako kao: ‘Ajd oprostiću ti, ali nemoj da me smaraš više’. I mi smo nastavili svoj put, i uvek spominjem ovaj slučaj, i posle 20. godina, i sećam se i tada, kako da kažem, posle tri-četiri koraka, pitala sam se: ‘Zašto sam ja morala da se nekome izvinjavam, nekome ko je isto stanovnik ovog grada kao i ja, ova ulica pripada meni koliko i njemu! Bila sam besna na sebe, zašto je

moj instinkt bio da omalovažavam sebe i izvinjavam se. Znete, privilegovani osećaj jer su ti dozvolili da dišeš u sopstvenom gradu. Teško je bilo, bilo je teško, toliko da staneš i pomisliš, ali priroda čoveka je da, znate, takva, da pokušava da gleda na život sa svetlije strane, jer inače, teško je preživeti, teško je izaći iz kuće.

Aurelja Kadriu: Kakvi su bili vaši odnosi sa vršnjacima sa kojima ste išli u školu, dok ste bili u zgradi gde se održavala nastava?

Jehona Đurđeala: Ja sam imala tu – i tamo... dok sam bila u Post-pesimistima, bilo je učenika iz škole "Sami Frašeri", ali ne mnogo. Mi smo imali neku aroganciju, definitivno. Pa mislim, sećam se jedne devojkice koja je išla u "Sami Frašeri", jedna devojkica. Nisam je mnogo volela, ne zato što ona nije bila, mislim, ne zato što je išla u "Sami Frašeri" (smeh), nego bila je nekako razmažena....Ne znam, treba da pitate nekog drugog ko može da kaže više u vezi ovoga. Ali ono čega se sećam je da smo se stvarno osećali posebno što idemo u "Dževdet Dodu".

Aurelja Kadriu: Kako ste se pridružili Post-pesimistima?

Jehona Đurđeala: Koliko se sećam, Petrit je išao od učionice do učionice. On je bio na jednoj omladinskoj konferenciji, gde je ubedio jednu Norvežanku, Kristin, da organizuje jednu, recimo konferenciju ili sastanak za mlade sa Balkana, iz bivše Jugoslavije. I izgledalo je da će to biti.... Sećam se da je išao u svaku učionicu i govorio: "Potrebni su mi neki dobri učenici, koji govore engleski". I ja sam se potrefila u toj učionici. Garentina je isto bila u učionici. I tako je, pretpostavljam, on takođe okupio ljude iz drugih učionica. Ne znam, ovoga se sećam. I tako smo počeli da se okupljamo. Okupljali smo se po kućama prilično dugo. I posle se nastavilo.

Aurelja Kadriu: Kako biste opisali ceo period u Post-pesimistima? Prvo dinamiku događaja, aktivnosti Post-pesimista?

Jehona Đurđeala: Za mene su Post-pesimisti bili ... prosto su mi dali život. Ne mogu da opišem uticaj, a osim toga, u Post-pesimistima sam upoznala osobu koja mi je našla stipendiju da idem da studiram u Engleskoj, što mi je promenilo život. Vreme koje sam provela u Post-pesimistima bilo je fantastično u smislu uzbuđenja što sam okružena grupom mladih ljudi koji su kao ja, intelegentni, znatiželjni, energični, bez kompleksa, gladni svega. U isto vreme, osećaš se kao deo nečega, a osećaš se i izazvano. Nije da sam se osećala izazvano, ali bilo je vrlo, vrlo hranljivo. Prosto, ne znam, ako pokušam da vizualizujem, to je kao da ti eksplodiraju zraci energije sa svih strana, iz neke vrste sušne realnosti.

Mislim, prva stvar koju mogu da kažem je da j edonosilo izvanrednu energiju, život, nadu ... dalo ti je neki cilj. Drugi aspekt bio je da je bilo izuzetno korisno u smislu obrazovanja. Mislim, stvari koje nisi ni znala da ih učiš, ali koje si zapravo učila, da organizuješ, da koordiniraš, da planiraš, da nađeš rešenje, i bilo šta drugo. I neke stvari koje bi naučila, imali smo novinarstvo, radionicu fotografije, znači, to su bile neke stvari. Ja sam bila malo više vezana za fotografiju. Vodili smo intervjue... na naprimer, imam jedan primerak lista gde sam intervjuisala Ardita Đebrea, sa, sa, sa svojih 15 ili 16 godina.

I te stvari su ti izgledale normalno. Zatim, još jedna jako vredna stvar je bila mogućnost da putuješ, i to je bilo korisno iz dva razloga. Jedno je bila mogućnost da izađeš i vidiš stvari dok si vrlo mlada, za mene je ovo bilo mnogo važno, i drugo, imala si mogućnost da provodiš vreme sa vršnjacima iz svih republika bivše Jugoslavije. I to na neki vrlo prirodan način, da ih vidiš kao ljude i kao tenejdžere kao

što si ti. I pomagalo je da ne stvoriš u sebi ono što je bolest na Balkanu, a to je da otuđujemo druge u smislu: “Ovi su Srbi, oni su ovakvi, Albanci su onakvi, Hrvati su ovakvi”.

Nego shvatiš da nije tako. Svi su ljudi. I znaš, pomoglo nam je da uklonimo neke predrasude i neki otpor prema upoznavanju, ne samo u smislu naroda iz bivše Jugoslavije, nego i posle, kada sam otišla u Englesku, gde se suočavaš sa različitim rasama, kulturama, meni je ovo pomagalo da se snađem, da se orijentišem u tom pogledu, a ne da budem onako kao: “Haa?” Kao zatvorena osoba. Tako da mogu reći da je bilo apsolutno transformativno.

Aurelja Kadriu: A da li biste mogli da nam opišete detaljnije ako se sećate aktivnosti koje ste imali u Post-pesimistima? Ceo proces, kako ste ih sprovodili, kako ste ih doživeli?

Jehona Đurđeala: Ah, ja se ne sećam detalja, ne. Mogu samo da pričam o elementima kojih se sećam kada smo pripremili novine. Imali smo redakcijske sastanke, delili smo poslove ko šta može ili ne može da uradi. Element koji je bio definitivno interesantan, u smislu novinarskog mentorisanja i prosto da naučiš kako ove stvari idu, bila je saradnja sa *Koha Javore* tada. Jer oni su bili, kako da kažem, oni koji su nam pomagali za štampanje naših novina, pa su se i novinari i urednici *Koha Javore*-a bavili nama. Oni su uređivali naše članke i davali *feedback* [povratne informacije].

I slobodno vreme smo provodili zajedno. To je bilo interesantno, jer bili su zanimljive ličnosti, vrlo raznovrsni i vrlo pametni ljudi. Da, mogla si da vidiš šta se dešava u svetu odraslih u vreme dok si još uvek sasvim mlada. To su bile lekcije koje su bile dobrodošle za taj period života, znači u mladim danima.... Ali treba da pitate nekoga koji malo bolje pamti. Ne sećam se mehanike stvari.

Drugi Deo

Aurelja Kadriu: Jehona, da li se sećate putovanja? Izazovi sa kojima ste se suočavali?

Jehona Đurđeala: Ja sam bila, ne sećam se, sećam se tri... pravo da vam kažem, ne sećam se da sam imala neke velike izazove. Ja sam po prirodi dosta znatiželja, pa kada bih videla nekog ko ne bi trebalo da mi se sviđa, zato što je Srbin na primer, interesuje me da vidim ko je to i da pričam sa njima. Tako da se ne sećam se da sam imala neku averziju ili veliki otpor prema nekome. Naravno, bilo je, sećam se da je bilo teških diskusija. Ljudi su znali da udaraju na sto, ustajali, izlazili napolje, ali toga se sećam kao obogaćujućeg iskustva.

Na primer, jedan od programa, kampova u kojem sam ja učestvovala bio je u Austriji. Ima nekih fotografija tamo, gde smo se učili kako da fotografišemo, da razvijamo crno-bele slike sa raznim tečnostima i hemikalijama. I kada to radiš, na primer, sada kada gledam one fotografije, tu je jedan Hrvat, Bošnjak, Srbin, i mislim da izgleda vrlo prirodno. Ja vadim, dajem njoj, on radi na tome {pokazuje rukama proces razvijanja negativa fotografije}, mislim, bilo je vrlo transformativno.

Aurelja Kadriu: Ja znam da su Post-pesimisti postajali i u drugim zemljama na Balkanu. Na mesta si ti išla, prvo, i da li ste imali kontakte sa njima? Kakvi su bili kontakti sa njima?

Jehona Đurđeala: Bilo je. U Subotici postoji i dan danas, u Vojvodini znači, ima jedna grupa koja je još uvek aktivna. Pa Post-pesimista ima manje više u svakom glavnom gradu Jugoslavije. Znači i u Zagrebu, Sarajevu, Beogradu i Subotici i ovde. Nije bilo Makedonaca, nije bilo Slovenaca, tako da, pretpostavljam, u ovim zemljama. Sada ja ne znam da li su oni još uvek organizovani kao Post-pesimisti? Pa mislim da ne, osim u Subotici, gde su neki entuziasti koji još uvek imaju neku *Facebook* stranicu. Mislim da su ljudi nastavili sa svojim životima.

Aurelja Kadriu: kakvi su bili vaši kontakti sa njima tada?

Jehona Đurđeala: Gledajte, razni ljudi su imali razne kontakte. Mislim, bilo je i ljubavnih veza, ljubavi između različitih grupa. Ja sam većinu kontakata imala dok sam bila u kampu. Znam da sam dobijala pisma od bivših učesnika. Sigurno da sam i ja njima pislala, ali nije da sam mnogo održavala kontakte.

Aurelja Kadriu: Kako ste nastavili život nakon Post-pesimista?

Jehona Đurđeala: Da, zanimljivo, u Post-pesimiste je došao jedan netipičan par jednom, Englez i Engleskinja, penzioneri. Bili su kvekeri. Kvekeri su jedna protestantska denominacija, oni su pacifisti, oni su stvarno, znate, pacifisti. Veruju u ravnopravnost i vrlo su glasni po pitanju ljudskosti. Imali su jedan prastari *Land Rover* i odlučili su da neće da žive u Engleskoj, nego su želeli da putuju po bivšoj Jugoslaviji i da se bave aktivnostima *reconciliation* [pomirenja] sa mladima. I ne znam kako su stigli kod nas u kancelariji, ali došli su i radili neke aktivnosti. Bile su to neke aktivnosti koje su za nas bile malo detinjaste jer smo brzo odrasli. I što ja znam, aktivnosti tipa da kleknemo, držimo se za ruke, onda ustanemo uzvikujući *love* [ljubav], radili smo to iz poštovanja prema njima kao gostima, želeli smo da se dobro osećaju.

Pa posle, kikiki {onomatopeja smeha}, ali, međutim, stvarno su bili slatki. I ja, baš ja i Garentina i još jedna drugarica Ariana, odvele smo ih u kafic koji se zvao Punto, nešto slično Punto... baš ovde je bilo, ispod, odveli smo ih da nešto popiju, kafu, čaj, ili bilo šta, što znam, u znak zahvalnosti. I tu smo razgovarali kakve su okolnosti, da su škole katastrofalne, po kućama, to je slaba perspektiva. I u jednom momentu, bez neke agende, ona je rekla: "Pisaću kvekerskim školama u Engleskoj i pokušaću da vam nađem stipendiju da tamo odete da studirate" I mi smo bile kao: "OK, nice [dobro, u redu], hvala". Ali opet: "To se nikad neće desiti!" Znate?

Ali ruku na srce, žena je održala obećanje. I, mislim, postoje neke privatne škole koje su osnovane pre 200-300 godina u Engleskoj, i koje pripadaju toj denominaciji, i ona je pisala tim školama. I jedna od njih je dala jednu stipendiju, ja sam bila osoba za kontakt sa njima. I imala sam neke mamine ujake u Londonu koji su mogli da budu kao *guardian* [staratelj], jer bilo je potrebno da imaš nekoga kod koga možeš da ideš za vreme raspusta. I otišla sam. Otišla sam tamo za nedelju dana. Samo mi stiže poruka: "Imaš stipendiju, kreni!" Čak se sećam da sam bila u Grčkoj sa Post-pesimistima kad me pozvala mama i rekla šta se desilo

Ja sam se vratila u Prištinu za dva-tri dana. Otišla sam u Beogradu da uzimam vizu. Dala sam pismo onoj ženi u ambasadi, i ona otišla pozadi da proveriti, i kada se vratila, ja sam se obradovala mnogo jer mi se činilo kao da sanjam, znate. U trenutku kada se vratila, ja sam rekla: "Okej, znači škola postoji", jer nije bilo interneta tada, i nismo mogli da proverimo ove stvari. Bukvalno, znate, pitala sam se: "Gde idem?" I dali su mi vizu. Tačno za nedelju dana meni se život skroz promenio. Otišla sam u školu, to je bila škola za devojke. Tu sam živela, učila sam, imala sam da jedem da pijem. Bilo je totalno jedan kulturni šok, ali tako se moj život nastavio.

Aurelja Kadriu: Kako je bilo tamo, da li se sećate te škole, osim činjenice da ste živeli sa devojčkama, i... ?

Jehona Đurđeala: Sećam se škole. Bila je mnogo dobra i istovremeno mnogo teška u nekim aspektima... ja sam bila mnogo siromašna, jel. Razgovarala sam sa roditeljima jednom nedeljno po pet minuta, svake nedelje. I imali smo toliko malo novca da godinu dana nisam odlazila na Kosovo. I, ono, znate, kada imaš 17 godine, i nikada nisi bila van zemlje sama bez porodice, znači nisi bila više od desetak dana sama, i onda ne možeš da se vratiš godinu dana.... Kasnije sam shvatila da je bilo stvarno teško, ali tako je bilo. Imala sam jedne farmerice i par cipela za dve godine dok sam bila tamo.

Farbala sam ih svakih šesti meseci. Kupila sam neke kutije sa bojama, staviš ih u mašinu i odjednom farmerice postanu ko nove, i....

Predavanja su bila laka, jer oni to dobro tako naprave. Kao prvo, u učionici ima šest-sedam učenika. Vodi se diskusija, izazivaju se mišljenja, i dobro je i prijatno. Ali, znate, na primer, na sociologiji smo učili o sektama, gledali smo jedan film... o sektu koja obožava zmije, i sad, lakše je naučiti kada ti se sve prezentuje na lak način. Tako da mi se škola nikada nije činila teškom. Ali u momentu kada sam stigla, ja sam odlučila da ću ovde ostati dok završim fakultet, a da bih ostala ja treba negde da nađem... više od 50 hiljada evra da platim još tri godine fakulteta.

Aurelja Kadriu: Aha... da stanemo malo ovde ... koja godina je bila kada ste otišli u Londonu?

Jehona Đurđeala: '96.

Aurelja Kadriu: A da li ste došli za vreme raspusta posle prve godine? Da li ste došli u Prištinu?

Jehona Đurđeala: Da.

Aurelja Kadriu: A da li biste mogli da nam opišete malo taj period, kako je bilo kada ste došli iz Londona u Prištinu?

Jehona Đurđeala: Govorim o '96, '97. Leto. Vidite, leto '97, nije da ga se mnogo sećam. Leta '98. se definitivno sećam, jer sam tada bila završila prvu godinu fakulteta. Vratila sam se i razmišljam, okej, dolazim da se provedem i biće mi lepo u Prištini. I kada sam stigla ovde, samo što je puko rat, mislim, onaj unutrašnji rat u Drenici. I Garentina, na primer, Fisi, i ono društvo iz Post-pesimista, počeli su da idu po terenu ili kao novinari ili kao fikseri, kako su ih zvali, za strane novinare. I nakon četiri-pet dana u Prištini, nekako sam rekla da ne mogu da sedim ovde, da pijem piva po Prištini, kada se 30 kilometra dalje dešava tako nešto.

I odlučila sam da i ja idem i radim tako nešto. Ubedila sam Batona Hadžiu da me jednom uzme, jer sam u sebi razmišljala da, ako odem u BBC i kažem im da mogu da budem fikser, a da nikad nisam bila na terenu, da nikad nisam videla kraj... Jer moja cela porodica je iz Prizrena, tako da nikad nisam imala šansu da upoznam ruralno Kosovo, i mislim se, ima da mi se smeju. Pozvala sam Batona Hadžiu, i kažem ovako: "Ja želim da idem na teren, da li me uzimate?" Imala sam 19 godina, tako. "Jesi li sigurna?" Rekoh: "Da". "Ok", rekao je, "Hajde". I tako sam jedno dva-tri dana, pa dve-tri nedelje išla tamo sa Batonom i pisala za *Koha Ditore*. I posle sam počela da radim za strance, i radila sam celo to leto koje je najbizarnije u mom životu.

Aurelja Kadriu: Jel možete da nam opišete?

Jehona Đurđeala: Oh... bilo je mnogo, mnogo vremena napolju.... Ustaješ ujutro, kreneš u blindiranim kolima. Ponekad i neblindiranim. Kreneš. Imala bi obično neku ideju kuda ideš, samo ne znaš koliko *checkpoints* [kontrolnih mesta] ima usput. Nisi znala da li će se potrefiti Srbi ili Albanci. Ako su Albanci, da li su građani ili seljaci, otkud znam da li je to neki seljak koji je pronašao pištolj i sada je postao šef ili će mi se desiti da naletim na pravi OVK? Moglo je da se desi (kašalj), moglo je da se desi da naiđeš na OVK pre podne, a na Srbe posle podne{pije vodu} ili obrnuto. Bilo je slučajeva kada stigneš na *checkpoint* sa Srbima, policija, da su pijani. Sa onim njihovim pištoljima i to, i sve to ti izgleda normalno. I pored toga, ti bi sve to uradila...

Na primer, nekoliko elemenata kojim se sećam, bilo je jednom, dobila sam informaciju da postoji neka improvizovana bolnica, neka kuća bez vrata, bez prozora, bez ičega, samo beton, ali jedan siguran prostor koji predstavlja neku vrstu improvizovane bolnice. I ne mogu da se setim sa kojom

novinarkom sam bila, samo onako, pošli smo. I na jednom od onih *checkpointave* sam naletela na Fehmija Ladrovčija. I on je bio mnogo agresivan. Ne, ne znam, tada se nešto desilo i zato bio je mnogo, nervozan, ljut: “Vi novinari, samo dolazite, brinete samo o svojim guzicama i ništa ne radite za nas.” I, znate, “Krvopije!” To nije rekao meni, bio je onako drzak... i sećam se, ovog slučaja, i mnogih drugih slučajeva, kada smo pregovarali, znate, i govorili: “Polako. Da li mislite da za ovo treba da se zna, kako mislite da sami rešite ovaj problem? Da li mislite da mi možemo da pomognemo?”

“Ljudi treba da vide da je tamo ranjeno dete i to...”, i ne znam, ubedili smo ga i pustio nas je da idemo. I otišli smo u tu bolnicu. Kuku Bože! Ne mogu da zaboravim. Dečak od sedam-osam godina, ispružen bukvalno na plastičnoj kesi, kako da kažem, sa kateterom... kako su ga postavili na neko mesto, pravo da vam kažem, izgleda zbog bubrega i samo ovako stajao {pokazuje sa gestovima kako je ležao}. Užas! Mislim, svega je bilo tamo. Dok ti treba da praviš slike, praviš intervju i da se vratiš u grad. Ako je video-reportaža, onda se pomaže u prevodu i takvim stvarima. I posle izlaziš u grad da popiješ pivo. U to vreme, mi smo izlazili preko puta, tamo u Dardaniji, bio je jedan kafič, i tu smo sedeli skupa svi mi novinari, svi fikseri, i svi tako, i tu smo razmenjivali informacije šta se dešava po terenu. Bilo je novinara, ja ne, ali bilo je novinara koji su prensili poruke iz Prištine na teren i obrnuto za OVK-a.

I tako, ostaneš do 11 sati i odeš kući da spavaš. Ujutro rano se budiš, izlaziš i ponovo isto ovako. Nisi znala šta te čeka. Ali bilo je i... mislim, taj dan je bio jedan od najtežih dana. Jednog drugog dana sam otišla sa dva novinara u selo Ljivovac. Srbi su imali neku taktiku, prvo bi došli i bombardovali selo iz daljine, selo bi se ispraznilo, a zatim bi upali. Posle smo i mi otišli u Ljivovac, što je bilo sedište OVK, i tražili smo intervju sa “Zmijom” i sa “Sultanom”. Ja sam tek posle rata saznala da je “Zmija” Hašim Tači. Kada je izašlo ime Hašim Tači. Bila sam kao: “Ko je bre ovaj Hašim Tači, odakle on da ide u Rambuje?” Kada sam ga videla na slici, rekla sam: “Aaah, to je ‘Zmija’” (smeje se).

I otišla sam sa dva novinara. Bio je jedan Amerikanac i jedan iz Engleske. I sedeli smo dosta kasno, nešto kao *scoop* [velika novinarska priča]. Mi smo pravili intervju sa njima obojicom, i osetilo se kako se približava sve više i više. Mislim, ovi sa granatama su se približavali sve bliže i bliže. I kada smo krenuli, počelo je sa pada mrak. Bio je sumrak, a naša kola [džip] nisu bila blindirana, bila su zelena, što je totalni idiotizam, jer ne sme se ići sa takvim kolima koji izgledaju kao da su vojsna kola. Mnogo je bilo *weird* [čudno], jer, sada, vozimo, vidi se da pada mrak, pa se trudimo da ubrzamo. Ja sam bila napred, jedan je bio pozadi i jedan je bio vozač. A onoga pozadi uhvatila panika: “Oh, vidim vojnika ovde, oh, vidim vojnika tamo, oh, vidite da će da nas ubiju, naša boja, o Bože, o Bože, o Bože!” Skroz je bio skrenuo čovek.

Nisam mogla da verujem jer je taj novinar bio iz jedne, jedne, jedne poznate engleske novine, deo *foreign desk* [spoljne rubrike]. Nisam mogla da verujem kako taj čovek može da se uspaniči kad sam znala da je njemu taj posao svaki dan i uvek na tako sličnim mestima. A ja i ovaj drugi čovek, samo smo se pogledali, ovako, znate: “Šta da mu radimo, šta da mu radimo?” U nekom trenutku mi je došlo dovde {dotakne nos}, samo sam se okrenula prema njemu i rekla sam mu: “*Peter, we’re here, we have to get out of here, there’s no point in panicking, because it doesn’t make it any better, so just calm down.*” [Peter, ovde smo, moramo da izađemo, nema smisla da paničiš, jer to neće ništa promeniti, samo se smiri.] (Smeje se) Pretpostavljam da kad je video tako malu devojkicu da mu se suprotstavlja, polako se smirio, možda se postideo, i odjednom je ućutao. Samo je rekao: “*Ok, but im not a happy bunny.*” [Ok, ali nisam srećan.] (ponovo se smeje).

Rekla sam: “Baš nas briga”. *Anyway* [u svakom slučaju], ovo je bilo jedno, jedno... oh, bilo je mnogo, bilo je bezbroj takvih stvari. Mi smo došli, bili smo jedna od prvih ekipa koje su ušle u Orahovac posle paljenja grada. I još uvek je bilo požara. Bilo je mnogo, to je preteško, teško je bilo sve, ali kada smo

gledali kako su zapalili kuće, i dozvolili su nam da uđemo. Iznenada su rekli: “Pazite, još uvek ima snajperista!”

Aurelja Kadriu: Jel bili Srbi ili Albanci?

Jehona Đurđeala: O da, da, milicija je pobedila OVK, i mi smo išli u jednu tekiju kolima, i odjednom smo zaustavili kola. Stanemo, u nekom trenutku smo morali da izađemo iz kola, i to je bio takav trenutak: “Oh, Bože!”, znate, sada samo ima da me pukne metak, očekivala sam sa svih strana. Ali prošlo je. Ovde sam, nisu me pogodili, *whatever* [kako god], ima sličnih...

Aurelja Kadriu: Posle koliko vremena ste se vratili u London?

Jehona Đurđeala: Ovako je izgledalo moje leto (smeje se), znate, kada se vratiš u školu: “Kako sam provela leto?” Eh, ja sam ovako provela leto.

Aurelja Kadriu: Jel bilo traumatično posle, povratak u Londonu?

Jehona Đurđeala: Više je bila traumatična sledeća godina, znači ‘99, kada nisam bila ovde. Bila sam u Londonu, studirala sam, i naravno, kada su moji roditelji otišli u Makedoniju i tako dalje...

Aurelja Kadriu: Kako je bilo kada ste prešli iz srednje škole na fakultet, u tom periodu... ranije ste pričali da ste imali problema?

Jehona Đurđeala: Da, da, ali ne znam da li je interesantno. Ja sam odlučila da ne tražim azil, mada sa azilom možeš da dobiješ besplatno školovanje, jer mnogo mi je bilo gadno ponašanje nekih Albanaca u to vreme. Mislim, mnogo, mnogo, mnogo su zloupotrebljavali socialni sistem u Engleskoj i nisam mogla da vidim sebe u toj grupi. Plus, nisam mogla ni da se vratim sve dok ne sredim papire. Ali ovo prvo je bilo glavni razlog, i ništa... ja sam se dosta namučila, pa, mislim, ja sam se namučila da nađem novac. Zatim je pukao rat, što je još više otežalo stvar. Ne znam, da me neko pita sada ponovo: “Hajde skupi 50 hiljada eura...” Sada nije 50 hiljada, sada je 80 hiljada... ali, znači, da mi neko kaže: “Hajde diži se, nađi novac, sredi to”. Ne bih znala sa koje strane da počnem.

Aurelja Kadriu: Da li ste komunicirali sa porodicom? Jel porodica bila u Prištini tokom rata, dok ste vi bili u Londonu?

Jehona Đurđeala: Da, oni su bili u Prištini u prvoj nedelji, posle su prešli u Makedoniju.

Aurelja Kadriu: A jel ste komunicirali sa njima, kakva je bila situacija?

Jehona Đurđeala: Da, da, ono vreme dok su bili u Prištini, komunicirali smo svaki dan, ali, ono, kao u svakoj porodici, tipične priče svih porodica: “Ne govorimo”. Ja pitam: “Kako ste?” “Evo dobro, dobro, dobro”. Sutradan: “O, evo, majka je otišla u Makedoniju. I ja ako Bog da idem sutra”. Od oca....

Aurelja Kadriu: A jel ste se vratili u leto ‘99?

Jehona Đurđeala: Da, da, (smeje se), smejem se jer su moji roditelji bili u Makedoniji, i ja sam došla iz Londona u Makedoniju. Ali još uvek su skupljali neke stvari koje su stvorili za tri meseca kao izbeglice. Rekli su mi da ja idem prva: “Idi ti prva jer, jer smo čuli da su počeli da provaljuju u stanove i zauzimaju ih... idi ti i zaštititi stan”. Ja se smejem jer toliko je, kako da kažem, mnogo je komična ideja da sam ja mogla da zaštitim bilo šta, pa sam tako i krenula, normalno. I bez jedne ideje šta će biti. Ali sam se vratila. Bilo je sedam ili osam dana posle 19, 18-19. jun, [1999]. Pustoš, totalna. Sasvim malo ljudi, jako

malo stvari... ili ne znam. Tu sam shvatila da je sasvim drugi život, jer sam išla iz Dardanije na Sunčani breg, kod jednog drugara, njemu je porodica bila za vreme rata u Prištini.

Hodam gradom, prelazim ulicu kod studentske menze, studentskog doma ... prolaze neka kola onako u brzini. I on onako svira *ti ti ti* {onomatopeja} kao: "Kakva riba!" I ja se okrenem i uradim ovako {pokaže mu srednji prst} i nisam uopšte o tome razmišljala. Nastavila sam da hodam, i vidim ista kola se vraćaju ka parkingu preko koga sam prelazila. Uperio je prst ka meni, i tek tad sam shvatila da me je pratio jer sam uvredila vlasnika kuće, ko god to bio. Samo kada sam počela da jurim, išla sam uz neke stepenice gde on ne može da se popne kolima. Tu sam shvatila da je ovo postalo sasvim drugi svet, znate, i ideja da ja mogu da čuvam stan je bila smešna.

Aurelja Kadriu: U kom stanju je bila kuća?

Jehona Đurđeala: Pokradena, pokradeno sve. Ali, mislim, ništa vredno spomena.

Aurelja Kadriu: Zatim, da li se vaša porodica vratila posle toga ili šta se desilo?

Jehona Đurđeala: Da, oni su se vratili. Pokušavam da se setim, ali mislim da se otac vrlo brzo vratio. Majka je i ovako i onako predavala na Medicinskom fakultetu u paralelnom sistemu. Ja sam radila za Britansku ambasadu. Još sam bila na studijama, tako da sam bila ovde samo za vreme leta. Prvo leto sam radila u Britanskoj ambasadi i za britanski KFOR. Zatim sam završila fakultet i vratila se.

Aurelja Kadriu: I šta ste radili kad ste se vratili?

Jehona Đurđeala: Ja sam radila za jednu lokalnu organizaciju. I posle u jednoj međunarodnoj organizaciji, uglavnom sam radila u NVO. Pošto sam studirala političke nauke, a političke nauke sam studirala jer sam od Post-pesimista bila zaražena idejom društvene promene, da radim nešto za društvo, inače pre toga sam želela da budem doktorica, kao moja mama. Znači, ja sam studirala političke nauke i mislila sam da se stvari menjaju preko NVO. I radila sam u dve NVO, i mogu reći da je to bio jedan gadan period, jer bilo je mnogo novca, mnogo materijalizma i za mene je to bilo, sve što sam videla bilo je toliko licemerno, i izašla sam, znači, nisam mogla da izdržim. Posle sam otišla na master, i tako.

Aurelja Kadriu: Vratili ste se u London na master, a onda ste se ponovo vratili, iz jednog sasvim drugog života?

Jehona Đurđeala: Da, ja sam se ponovo vratila i, kako da kažem, procesom eliminacije, ako ti hoćeš da utičeš na društvo, koje su tvoje mogućnosti? Lokalna organizacija? Ne. Međunarodna organizacija? Ehee! Politička stranka? To je bio sledeći eksperiment i, mislim, jedna lekcija. I sve redom su bile dobre lekcije. Ovo je bilo jedna od njih. I tu sam odlučila, znači, u ORA¹ sam naučila tri jako bitne stvari. Ovo je 2005. 2004, ali i 2005. Kosovo će postati gore pre nego što postane bolje; ako hoćeš nešto da učiniš za Kosovo, ne smeš da imaš vezane ruke; i treća: ova šansa generacije, poslednja šansa generacije, govorim o Vetonu Suroiu i tako dalje, to nije dovoljno.

I to su bili neki od razloga da... razlog zbog čega sam donela odluku da idem na Zapad, samo da sklonim svoj rep. Moj rep nije bio pod vratima, nisu mi vrata priklještila rep, jer sam bila premlada da bih bila važna, ali shvatila sam da ako ne paziš dobro na Kosovu, stave te u neki teritorijalni prostor... svakako želi da ima svoj klan, svoje pleme, na svojoj teritoriji. A ako hoćeš da radiš ono što misliš da

¹ Reformistička stranka ORA (Sat) je osnovana 2004. godine kao socijaldemokratska pratija levog centra na Kosovu. Nakon što nije prešla cenzus na izborima 2007. godine, u februaru 2010. godine odlučeno je da se stranka rasformira.

treba da radiš, ne usuđuješ se i zavisiš od svačije milosti. I zbog toga sam se udaljila, u inostranstvu sam stekla iskustvo, i to iskustvo mi omogućava da se vratim na Zapad kad god želim. Uzela sam britansko državljanstvo, kupila sam stan sa svojom skromnom ušteđevinom.

Aurelja Kadriu: I onda kada ste se vratili na Kosovo?

Jehona Đurđeala: Oh, za mene je to vrlo okej, jer sam mnogo naučila iz ovih mojih iskustava.

Aurelja Kadriu: Šta ste radili kada ste se vratili?

Jehona Đurđeala: Sada...

Aurelja Kadriu: Šta sada radite?

Jehona Đurđeala:... Mislim, ovaj je moj poslednji povratak, znači pre dve i po godina. Odlučila sam. Vidite, doživela sam mnoga iskustava posle Post-pesimista, moja lična iskustva i iskustva drugih. Shvatila sam da rad sa mladima, neformalno obrazovanje, osnaživanje mladih, imala sam ideju da se vratim još tri godine pre nego što sam se vratila i to je ono što sam želela da uradim. Mislim, da radim sa mladima, da investiram u njihovu emancipaciju, u njihovo obrazovanje, da ih motivišem da pomažu drugima.

Zatim kako je ovo dobilo formu....Ja sam imala, znači, znala sam da da ću da predajem jednog dana u neformalnom obrazovanju, što je veoma zabavno, druženje, izazov, dosta različitosti, i počela sam sa prvim projektom. Prvih šest meseci sam bila sama, mislim, nisam plaćala samu sebe jer nisam imala para. Mislim, kada počneš od nule sa organizacijom koju nije osnovala Norveška ili Američka ambasada, ili bilo koja druga institucija, ne možeš da isplatiš sebi platu, samo da teraš dalje.

Aurelja Kadriu: Ako nemaš ništa da dodate, verujem da sada možemo da zatvaramo naš razgovor. Hvala vam!

Jehona Đurđeala: Ok, hvala i vama.